

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Β΄ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Α΄ Τετράμηνο: 2 Β΄ Τετράμηνο: 2	ΜΗ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

1. Δειγματικό Υποστηρικτικό Υλικό ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ. Μέρος Α΄. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. – Υ.Α.Π.
https://sch.cy/sm/435/archaia_ellinika_b_gymn_meros_a.pdf
2. Κείμενα και παιγνιώδεις ασκήσεις Β΄ Γυμνασίου (2026). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. – Υ.Α.Π.
<https://archm.schools.ac.cy/el/yliko/didaktiko-yliko>
3. Οικονόμου, Μ. Χ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής, Γυμνασίου – Λυκείου. (χ.χ.). Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β
https://sch.cy/sm/435/grammatiki_archaias_ellinikis.pdf
4. Μπίλλα, Π. (χ.χ.). Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, Α΄ Β΄ Γ΄ Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/syntaktiko_archaias_ellinikis_gym.pdf)
5. Συμεωνίδης, Χ., Ξενής, Γ., & Φλιάτουρας, Α. (χ.χ.). Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β. (https://sch.cy/sm/435/leksiko_archaias_ellinikis_glossas.pdf)

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός του μαθήματος παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας: https://sch.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στη Β΄ Γυμνασίου επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες να:

Α. Επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του, διακρίνουν κειμενικά χαρακτηριστικά και προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.

Β. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο, εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, κατανοούν τη δομή (συνεκτικότητα) του κειμένου.

Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: λεξιλόγιο, γραμματικά φαινόμενα (μορφολογία και λειτουργικότητα), συντακτικά φαινόμενα (δόμηση του λόγου και λειτουργικότητα).

Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: κατανοούν και αποδίδουν το κείμενο στα Νέα Ελληνικά, προσεγγίζουν βιωματικά, κριτικά και διαχρονικά τα στοιχεία του κειμένου, συσχετίζουν γνώσεις, στάσεις και αξίες με τη σύγχρονη πραγματικότητα, προσεγγίζουν διεπιστημονικά/διαθεματικά το κείμενο με αξιοποίηση πολυτροπικού υλικού.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

Το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο διδάσκεται κυρίως με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής – Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Συνεξετάζονται μορφή και περιεχόμενο του κειμένου, με τρόπο που να αναδεικνύουν τις γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα και να δείχνουν πώς αυτές συμβάλλουν στην οικοδόμηση των νοημάτων του κειμένου. Γίνεται αναφορά στο πλαίσιο επικοινωνίας, στις λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές του συγγραφέα, αλλά και στο ύφος, την οργάνωση/δομή του λόγου και τους μηχανισμούς συνοχής και συνεκτικότητας του κειμένου. Ειδικότερα, στη Β΄ τάξη Γυμνασίου ο σκοπός της διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας είναι κατά κύριο λόγο η **σταδιακή ενίσχυση της επαφής** των μαθητών/-τριών με τον αρχαίο ελληνικό λόγο, ώστε **να αγαπήσουν το μάθημα** και βαθμιαία να αποκτήσουν την ικανότητα **να κατανοούν** τους αρχαίους Έλληνες συγγραφείς από το πρωτότυπο και να γίνονται δέκτες των μηνυμάτων τους. Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές διδασκαλίας:

1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**, με τις απολύτως απαραίτητες σχετικές πληροφορίες.
2. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** από τον/την εκπαιδευτικό και αξιοποίηση της *κατά κῶλα* γραφής. Η αποτελεσματικότητα της ανάγνωσης ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/-τριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν τα υπό έμφαση στοιχεία του κειμένου. Ύστερα από προετοιμασία, γίνεται μεγαλόφωνη ανάγνωση **και** από τους/τις μαθητές/-τριες.
3. **Ολιστική και κειμενοκεντρική προσέγγιση**. Η ολιστική προσέγγιση αφορά την ισομερή συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου** (γλώσσα και νοήματα), ενώ η κειμενοκεντρική αφορά την **κατανόηση του κειμένου** με βάση τις πληροφορίες που δίνει το ίδιο το κείμενο (και όχι άλλες, εκτός κειμένου).
4. **Τριμερής πορεία όλο-μέρος-όλο**. Ενδεικτικά:
Όλο: η συνολική ανάγνωση του κειμένου
Μέρος: ενότητες/περίοδοι/κῶλα ή τομείς κειμενικής ανάλυσης (γλωσσικός, αισθητικός, πραγματολογικός)
Όλο: συνολική αποτίμηση της αξίας και σημασίας του κειμένου, κατανόηση και ερμηνεία του κειμένου.

¹ Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*

5. Πορεία **από τα Νέα Ελληνικά (και την κυπριακή διάλεκτο) στα Αρχαία Ελληνικά**, από το γνωστό και οικείο στο νέο, ώστε να εντοπίζουν και να κατανοούν τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Αρχαίων και Νέων Ελληνικών.
6. **Αξιοποίηση βασικών βιβλίων αναφοράς** (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή). Αποτελεί καλλιέργεια βασικής δεξιότητας η χρήση γραμματικής, συντακτικού και λεξικών της Αρχαίας (αλλά και Νέας) Ελληνικής.
7. **Η απόδοση στα Νέα Ελληνικά ως γόνιμη και δημιουργική διαδικασία**, η οποία δείχνει ότι οι μαθητές/-τριες κατανοούν τα κύρια νοήματα του κειμένου καθώς και τα γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της γλώσσας (μορφή και περιεχόμενο). Η απόδοση ως στοιχείο που υποβοηθά στην ερμηνεία των κειμένων και όχι ως αυτοσκοπός της διδασκαλίας, ως διαδικασία που αξιοποιεί το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (λεξιλογικές και γραμματικές επιλογές, εκφραστικά μέσα, ύφος, επικοινωνιακό πλαίσιο, οργάνωση και δομή του λόγου, συνοχή και συνεκτικότητα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου. Αξιοποιούνται: πολλαπλές αποδόσεις/μεταφράσεις, παραγωγή, κριτική και διόρθωση απόδοσης/μετάφρασης κ.ά.
8. **Συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων** (διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος κ.ά.), **επαγωγική μέθοδος, διαθεματικότητα, δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιοποίηση της τεχνολογίας** και οτιδήποτε καθιστά τη διαδικασία μάθησης ενεργητική και αποτελεσματική.
9. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
10. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, επιλογή από τις ενδεικτικές δραστηριότητες που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
11. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού**, ώστε να καλυφθούν ορθά όλες οι ενότητες.
12. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες. <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Για τον Συνοπτικό Πίνακα Γραμματικών και Συντακτικών Φαινομένων Γυμνασίου:

<https://sch.cy/synoptikos-pinakas-gymnasio>

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Αθλητικού Γυμνασίου		Διδακτικές περιόδοι: 2 διδακτικές περιόδοι το Α΄ Τετράμηνο		
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		2 διδακτικές περιόδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
Κείμενα και παιγνιώδεις ασκήσεις: Άπολλοδώρου Βιβλιοθήκη Γ΄, Άχιλλεύς (διασκευή)	- Κατανόηση κειμένου - Τονισμός - Γραμματική και συντακτικό - Λεξιλογικά - Μήνυμα, αξίες, βιωματικότητα, επικαιροποίηση	Η ενότητα λειτουργεί επαναληπτικά και εισάγει στην ύλη της Β΄ Γυμνασίου. Να γίνει επιλογή δραστηριοτήτων και ασκήσεων, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο διδακτικό χρόνο.	A1, A2, B1, Δ1, Δ2, Δ3	6 δ.π.
		Κείμενο - Αξιοποίηση της ηλεκτρονικής παρουσίασης και του υλικού των μαθητών/-τριών. Δεν γίνεται απόδοση του κειμένου στα Ν.Ε. - Οι μαθητές/-τριες συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου. Λεξιλογικά Συνώνυμα, αντώνυμα, λεξιλογικές οικογένειες, παράγωγα, σύνθετα (ασκήσεις 17,18,19) Γραμματική Με τη βοήθεια των ασκήσεων της ενότητας γίνεται επανάληψη γραμματικών και συντακτικών φαινομένων που διδάχθηκαν στην Α΄ Γυμνασίου: - Τόνοι-πνεύματα, τέσσερις βασικοί κανόνες τονισμού (άσκηση 12) - Α΄ και Β΄ κλίση ουσιαστικών (άσκηση 11) - Οριστική ενεστώτα και παρατατικού του ρ. <i>εἰμί</i> (άσκηση 14) - Οριστική ενεστώτα, παρατατικού και αορίστου ενεργητικής φωνής (άσκηση 15) <u>Σημ.</u> : Η άσκηση 16 του υλικού θα αξιοποιηθεί σε κατοπινό στάδιο (βλ. Ενότητα 5). Συντακτικό - Υποκείμενο, Αντικείμενο, Κατηγορούμενο (άσκηση 20)	Γ1, Γ2, Γ1, Γ3 Γ4	
Ενότητα 1^η Κείμενα: 1. Μύθος του Αισώπου «Ο λύκος και η γριά» 2. Δεύτερος λόγος του Περικλή προς Αθηναίους	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: Παραγωγή και σύνθεση: <i>γίγνομαι, λέγω</i> Γραμματική (επιλογή ασκήσεων):	Να γίνει επιλογή δραστηριοτήτων και ασκήσεων, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο διδακτικό χρόνο. Κείμενο 1 (σελ. 5-6) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο 1 στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, A2, B1, Γ1, Γ4, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4	8 δ.π.

5

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Αθλητικού Γυμνασίου Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Διδακτικές περίοδοι: 2 διδακτικές περίοδοι το Α΄ Τετράμηνο 2 διδακτικές περίοδοι το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περίοδοι)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	- Επίθετα Β΄ κλίσης - Αναφορική αντωνυμία <i>ὅς, ἥ, ὃ</i> - Οριστική παρατατικού και αορίστου βαρύτονων ρημάτων μέσης φωνής Συντακτικό: - Επιθετικός προσδιορισμός	- Γίνονται οι ασκήσεις των σελ. 23-25. Γραμματική - Διδάσκονται τα δευτερόκλιτα επίθετα με αξιοποίηση του βιβλίου της Γραμματικής και των σελίδων 25-26. Επιπρόσθετα, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει το κείμενο του Λουκιανού, σελ. 55 (Τετράδιο εργασιών). - Διδασκαλία της αναφορικής αντωνυμίας <i>ὅς, ἥ, ὃ</i> με τη βοήθεια των ασκήσεων 1, 2, 4 σελ. 27. - Με αφετηρία τύπους της μέσης φωνής από το Κείμενο 2 της Ενότητας 1, σελ. 14, και ανακαλώντας τις γνώσεις τους για τον σχηματισμό των αντίστοιχων τύπων της ενεργητικής φωνής, οι μαθητές/-τριες εξοικειώνονται με τον τρόπο σχηματισμού της μέσης φωνής των βαρύτονων ρημάτων στην οριστική του παρατατικού και αορίστου, με παράλληλη αξιοποίηση της Γραμματικής. - Διδασκαλία παρατατικού και αορίστου μέσης φωνής. Αξιοποιούνται ομοιότητες και διαφορές με τα Ν.Ε. Μπορεί να αξιοποιηθεί το Κείμενο 2 της ενότητας 1, σελ. 14, για μετασχηματιστικές ασκήσεις. Συντακτικό - Αναγνωρίζουν τη συντακτική ταυτότητα και τη λειτουργική θέση των επιθέτων στο κείμενο της σελ. 20 και στο κείμενο της άσκησης 1α, σελ. 25.	Γ1, Γ2 Γ3 Γ4	
Ενότητα 3^η Κείμενα: 1. Ἀῤῥιανοῦ «Η λύση του γόρδιου δεσμού», <i>Ἀλεξάνδρου</i> <i>Ἀνάβασις</i>, 2.3.1-7 2. Ἴσοκράτους <i>Ἐπιστολή πρὸς Φίλιππον</i>, 3.4-5	Κατανόηση και απόδοση κειμένου στα Ν.Ε. Λεξιλογικά: - Παραγωγή-σύνθεση: ρ. <i>ἄρχω</i> Γραμματική: - Απαρέμφατο ενεστώτα, μέλλοντα, αορίστου ενεργητικής και μέσης φωνής	Να γίνει επιλογή δραστηριοτήτων και ασκήσεων, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο διδακτικό χρόνο. Κείμενο 1 (σελ. 31-32) - Οι μαθητές/-τριες αποδίδουν το Κείμενο 1 στα Ν.Ε. αξιοποιώντας την κατά κώλα γραφή και το λεξιλόγιο του βιβλίου. Επιλεκτικά αναγνωρίζουν κύριους όρους της πρότασης. - Οι μαθητές/-τριες εξασκούνται στη μεγαλόφωνη ανάγνωση του κειμένου. - Οι μαθητές/-τριες απαντούν τις ερωτήσεις κατανόησης και ασκήσεις κατανόησης και μετάφρασης της σελ. 33, συζητούν ιδέες και αξίες του κειμένου.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, A2, B1, Γ1, Δ1, Δ2, Δ3	5 δ.π.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Αθλητικού Γυμνασίου		Διδακτικές περιόδου: 2 διδακτικές περιόδου το Α΄ Τετράμηνο		
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		2 διδακτικές περιόδου το Β΄ Τετράμηνο		
Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδου)				
Ενδεικτικά κείμενα	Διδακτέα	Διδακτικές οδηγίες	ΔΕ/ΔΕ	Δ.Π.
	- Απαρέμφατο ενεστώτα και μέλλοντα ρ. <i>εἰμί</i>	Κείμενο 2 (σελ. 38) - Προτείνεται να δοθεί η απόδοση του κειμένου και να αξιοποιηθεί για εντοπισμό των απαρεμφατικών τύπων και της λειτουργίας τους. Λεξιλογικά - Γίνονται οι ασκήσεις της σελ. 34. Γραμματική Για τη διδασκαλία του απαρεμφάτου ακολουθείται η πορεία από τα Ν.Ε. στα Α.Ε. - Εξετάζεται ο τρόπος απόδοσης των απαρεμφάτων του Κειμένου 2 στα Ν.Ε. - εντοπίζονται ομοιότητες και διαφορές (αναλυτικότητα του νεοελληνικού λόγου σε σχέση με τον αρχαιοελληνικό λόγο). - Οι μαθητές/-τριες εξοικειώνονται με τον τρόπο σχηματισμού του απαρεμφάτου ενεργητικής και μέσης φωνής βαρύτονων ρημάτων στον ενεστώτα, μέλλοντα και αόριστο και του απαρεμφάτου του ρ. <i>εἰμί</i> στον ενεστώτα και μέλλοντα , με παράλληλη αξιοποίηση της Γραμματικής και των σελίδων 35-37.	Γ3 Γ1, Γ2 Γ3	
Επανάληψη–Διαγώνισμα–Ανατροφοδότηση / Εργασίες				3 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου				30 δ.π.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Β΄ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ – ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ	
ΕΒΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Α΄ Τετράμηνο: 1 Β΄ Τετράμηνο: 1	ΜΗ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

- Ομήρου Ιλιάδα, Β΄ Γυμνασίου, ΥΑΠ 2013 (ανατ. 2026)
https://sch.cy/sm/435/omirou_iliada_b_gym.pdf
- Μυθολογικό Λεξικό Ιλιάδα, Π.Ι.Κ. – Υ.Α.Π., 2025
https://sch.cy/sm/435/mythologiko_lexiko_iliada.pdf
- Από τον Όμηρο στην Αρχαϊκή Επική Ποίηση της Κύπρου και στην Ελένη του Ευριπίδη. Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου. Επιλογή Σχετικών Κειμένων της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. - Υ.Α.Π. https://sch.cy/sm/435/archaia_kypriaki_grammateia.pdf
Αξιοποιείται κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- «Υποστηρικτικό Υλικό για την Ομήρου Ιλιάδα» (Ραψωδίες Α, Β, Ζ, Π, Σ, Χ, Ω), 2012
<https://archm.schools.ac.cy/el/chrisimo-yliko-gym>
- Αντώνης Πετρίδης, «Στρατηγικές για τη διδασκαλία εκτενών κειμένων στη Μέση Εκπαίδευση: Για μια Διδακτική της Ιλιάδας»
https://sch.cy/sm/1095/2023_09_imerida_iliada_petridis_parousiasi.pdf
https://sch.cy/sm/1095/2023_09_imerida_iliada_petridis_keimeno.pdf
- Ηχογραφημένες αναγνώσεις των ραψωδιών της Ιλιάδας του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου
<https://archm.schools.ac.cy/el/ichografimenes-anagnoseis-rapsodion>

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Ο γενικός σκοπός του μαθήματος παρατίθεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας: https://sch.cy/sm/205/ap_genikos_skopos_mathimatos.pdf

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ**Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα²**

Μέσα από τη διδασκαλία της *Ιλιάδας* του Ομήρου επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

- A. Επεξεργάζονται το κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του: αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του έπους και τα χαρακτηριστικά του, προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο: εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, εντοπίζουν αισθητικά και υφολογικά στοιχεία και αξιολογούν τον λειτουργικό τους ρόλο, κατανοούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: οργάνωση και δομή, λειτουργία ποιητικού λόγου, σημασιολογικές διαστάσεις σημαντικών νοηματικά λέξεων.
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: προβληματίζονται και διαμορφώνουν την προσωπική τους άποψη για θέματα που τίγονται στην *Ιλιάδα*, αναζητούν και αξιοποιούν πληροφορίες από άλλες επιστημονικές και θεματικές περιοχές για την προσέγγιση και κατανόηση του έργου, διαπιστώνουν τις επιδράσεις που άσκησε η *Ιλιάδα* σε μεταγενέστερους δημιουργούς, εφαρμόζουν τεχνικές και αρχές πολυτροπικότητας και πολυγραμματισμού στην προσέγγιση του έργου.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

- 13. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**.
- 14. Γόνιμη ένταξη των στοιχείων της **εισαγωγής στη διδασκαλία του κειμένου**.
- 15. Συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου**: συνεξετάζονται το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (στοιχεία τεχνικής, εκφραστικά μέσα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου.
- 16. **Τεχνικές διδασκαλίας εκτενούς κειμένου** (όλον-μέρος-όλον, θεματική προσέγγιση και όχι κατά στίχον ερμηνεία, επικέντρωση στην κάλυψη των γενικών δεικτών επιτυχίας, συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων: διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος, διαθεματικότητα κ.ά., δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, βιωματικότητα, επικαιροποίηση κ.λπ.).

² Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*.

17. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** του κειμένου από τον/την εκπαιδευτικό. Η αποτελεσματικότητά της ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν οι θεματικοί άξονες του κειμένου.
18. **Βιωματικότητα και επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
19. **Μελέτη και εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, επιλογή από τις **ενδεικτικές δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
20. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού**, ώστε να **καλυφθεί ορθά** ολόκληρο το έργο.
21. **Συστηματική αξιοποίηση**, καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας του έπους, του **Μυθολογικού Λεξικού Ιλιάδα**.
22. **Αξιοποίηση των ηχογραφημένων αναγνώσεων των ραψωδιών της Ιλιάδας** του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου (βλ. ιστότοπο του μαθήματος).
23. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες. <https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>		Α΄ Τετράμηνο (1 διδακτική περίοδος)	
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027			
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας του έπους, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, το <i>Μυθολογικό Λεξικό της Ιλιάδας</i> καθώς και τις ηχογραφημένες αναγνώσεις των ραψωδιών της <i>Ιλιάδας</i> του ΘΟΚ.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περιόδοι
Εισαγωγή σελ. 7-9	- Εισαγωγή: <i>Ιλιάδα</i> (σελ. 7-8) <i>Ιλιάδα</i> και <i>Οδύσσεια</i> (σελ. 9)³ - Δίνονται βασικές πληροφορίες και γίνεται διευκρίνιση των <u>απολύτως απαραίτητων</u> πληροφοριών. Γίνεται επαναφορά σε στοιχεία της εισαγωγής καθόλη τη διάρκεια του έτους και εξέτάσή τους σε σχέση με το κείμενο. - Το Ημερολόγιο Γεγονότων στην <i>Ιλιάδα</i> (σελ. 10-12) αξιοποιείται ως σημείο αναφοράς καθόλη τη διάρκεια της διδασκαλίας της <i>Ιλιάδας</i>.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, A2, B2, Γ1, Γ3, Δ1, Δ3	2 δ.π.
Ραψωδία A 1-254 και A 510-633 Έμφαση στα βασικά σημεία του έπους και επιλογή δραστηριοτήτων και ΔΕ/ΔΕ, στη βάση του προβλεπόμενου διδακτικού χρόνου.	<i>Ήρις-Λοιμός-Μήνις</i> - Περίληπτική αναδιήγηση (σελ. 13) - Προοίμιο, στίχοι 1-7 (σελ. 13-15).	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, B3, Γ1, Γ2, Γ3, Δ1, Δ3	1 δ.π.
	- Η ικεσία του Χρύση και η διαμάχη Αγαμέμνονα – Αχιλλέα, στίχοι 8-254 (σελ. 16-26) - Στη συνέχεια ... (σελ. 27)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και A1, B1, B2, B3, Γ1, Γ2, Γ3, Δ1, Δ3	2 δ.π.
	Η Θέτιδα συναντά τον Δία, στίχοι 510-633 (σελ. 28-33) Να δοθεί έμφαση στους στίχους 510-547. Να γίνουν περιληπτικά οι στίχοι 548-633.	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Δ1, Δ4, Δ5	1 δ.π.

³ Προτείνεται η σύγκριση της *Ιλιάδας* με την *Οδύσσεια* να γίνεται στο Β΄ τετράμηνο, αφού ολοκληρωθεί η διδασκαλία του έπους. Η σύγκριση μπορεί να πάρει και τη μορφή ερευνητικής εργασίας που θα ετοιμάσουν και θα παρουσιάσουν οι μαθητές.

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (1 διδακτική περίοδος)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας του έπους, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, το <i>Μυθολογικό Λεξικό της Ιλιάδας</i> καθώς και τις ηχογραφημένες αναγνώσεις των ραψωδιών της <i>Ιλιάδας</i> του ΘΟΚ.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περίοδοι
Ραψωδίες Β, Γ, Δ, Ε	Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 40-42)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και Β3, Γ1	1 δ.π.
Ραψωδία Ζ 128-260 και Ζ 343-583 Έμφαση στα βασικά σημεία του έπους και επιλογή δραστηριοτήτων και ΔΕ/ΔΕ, στη βάση του προβλεπόμενου διδακτικού χρόνου.	<i>Έκτορος και Ανδρομάχης όμιλία</i> - Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 43) - Μονομαχία Γλαύκου και Διομήδη, στίχοι 128-260 (σελ. 44-49) - Στη συνέχεια ... (σελ. 49)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και Α1, Α2, Β1, Β2, Β3, Γ2, Γ3, Δ1, Δ2, Δ3	1 δ.π.
	- Απλή αναφορά στη συνάντηση Έκτορα και Πάρη (στ. 343-403). - Ο Έκτορας συναντά την Ανδρομάχη, στίχοι 404-552 (σελ. 54-60) και απλή αναφορά στο ότι ο Πάρης και ο Έκτορας επιστρέφουν στη μάχη.		2 δ.π.
Ραψωδίες Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο	Περιληπτική αναδιήγηση (σελ. 63-67)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και Β3, Γ1	1 δ.π.

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (1 διδακτική περίοδος)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας του έπους, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, το <i>Μυθολογικό Λεξικό της Ιλιάδας</i> καθώς και τις ηχογραφημένες αναγνώσεις των ραψωδιών της <i>Ιλιάδας</i> του ΘΟΚ.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περιόδοι
Ραψωδία Π 864-923 Έμφαση στα βασικά σημεία του έπους και επιλογή δραστηριοτήτων και ΔΕ/ΔΕ, στη βάση του προβλεπόμενου διδακτικού χρόνου.	Πατρόκλεια - Περίληψη στίχων1-863 (σελ. 68) - Μονομαχία Πατρόκλου και Έκτορα. Θάνατος του Πάτροκλου, στίχοι 864-923 (σελ. 69-71)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Γ3, Δ1, Δ2	2 δ.π.
Ραψωδία Ρ	Περίληπτική αναδιήγηση (σελ. 71)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B3, Γ1	
Ραψωδία Σ 67-152 Έμφαση στα βασικά σημεία του έπους και επιλογή δραστηριοτήτων και ΔΕ/ΔΕ, στη βάση του προβλεπόμενου	Όπλοποιία - Περίληψη στίχων 1-66 (σελ. 72) - Η Θέτιδα πείθει τον Αχιλλέα να επιστρέψει στη μάχη, στίχοι 67-152 (σελ. 73-76) - Επισήμανση του βασικού θέματος της φιλίας. - Στη συνέχεια ... (σελ. 76)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες και B1, B2, B3, Γ1, Γ3, Δ1, Δ5	1 δ.π.

Ομήρου <i>Ιλιάδα</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2026-2027		Α΄ Τετράμηνο (1 διδακτική περίοδος)	
Καθόλη τη διάρκεια διδασκαλίας του έπους, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί, κατά την κρίση του/της, το <i>Μυθολογικό Λεξικό της Ιλιάδας</i> καθώς και τις ηχογραφημένες αναγνώσεις των ραψωδιών της <i>Ιλιάδας</i> του ΘΟΚ.			
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	Διδακτικές περιόδοι
διδασκτικού χρόνου.			
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες		1 δ.π.	
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου		15 δ.π.	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ	
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
Ένα 40'/45' διαγώνισμα	- Γραπτές εργασίες – πρότζεκτ (εκπόνηση και παρουσίαση) - Προφορική επίδοση - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης (https://sch.cy/sm/443/diamorfotiki_axiologisi.pdf)